

Bruksela, 13 czerwca 2022 r.
(OR. fr)

9895/22

LIMITE

ENV 577
MI 447
RELEX 744
CODEC 854

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2021/0367(COD)

NOTA

Od: Sekretariat Generalny Rady

Do: Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada

Dotyczy: Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU
EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie przemieszczania odpadów
oraz zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1257/2013 i (UE) 2020/1056
– Sprawozdanie z postępu prac

I. WPROWADZENIE

1. Celem niniejszego sprawozdania jest przedstawienie ogólnej aktualnej sytuacji oraz przeglądu postępów poczynionych w odniesieniu do wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przemieszczania odpadów oraz zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1257/2013 i (UE) 2020/1056. Niniejszy wniosek ma na celu zastąpienie obecnego rozporządzenia w sprawie transgranicznego przemieszczania odpadów i zmianę rozporządzenia w sprawie recyklingu statków. Jego ogólnym celem jest lepsza ochrona środowiska i zdrowia publicznego przed skutkami nieracjonalnego transgranicznego przemieszczania odpadów oraz wdrożenie postanowień konwencji bazylejskiej i zintegrowanie zasad OECD.

2. 17 listopada 2021 r. Komisja Europejska opublikowała wniosek dotyczący przekształcenia rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów. Rozporządzenie to obejmuje przemieszczanie odpadów w obrębie UE i do państw trzecich (państw OECD i innych). Wniosek jest częścią wdrażania Europejskiego Zielonego Ładu, a w szczególności planu działania UE dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym i planu działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń, a także strategii na rzecz zwalczania przestępczości zorganizowanej na lata 2021–2025. Wnioskowi towarzyszył komunikat Komisji zatytułowany „Nasze odpady, nasza odpowiedzialność: Przemieszczanie odpadów w ramach czystej gospodarki o bardziej zamkniętym obiegu”.
3. Komisja proponuje wykorzystanie wzajemnie wzmacniającego się połączenia polityk skupionych wokół czterech elementów:
- a) ułatwienie transportu odpadów w obrębie UE w celu recyklingu i ponownego użycia;
 - b) zaostrzenie wymogów dotyczących wywozu odpadów poza Unię Europejską;
 - c) zintensyfikowanie walki z nielegalnym handlem odpadami.
4. Proponowane rozporządzenie zawiera 82 artykuły i 16 załączników. Jest podzielone na osiem tytułów, z których trzy zawierają całkowicie nowe przepisy w porównaniu z obecną wersją. Tak więc tytuł II zawiera przepisy dotyczące przemieszczania na terytorium Unii z tranzytem lub bez tranzytu przez państwa trzecie. Tytuł IV zawiera przepisy dotyczące wywozu odpadów z Unii do państw trzecich. Tytuł VII zawiera przepisy dotyczące egzekwowania tego rozporządzenia. Stworzono również załączniki VIII i X w powiązaniu z przepisami tytułu IV. W załączniku X określono więc kryteria pozwalające na wykazanie racjonalnego ekologicznie gospodarowania w odbierających zakładach przetwarzania w państwach trzecich.

Załącznik VIII zawiera formularz wniosku o wpisanie do wykazu państw, do których dozwolony jest wywóz z Unii Europejskiej odpadów innych niż niebezpieczne przeznaczonych do odzysku.

5. W Parlamencie Europejskim analizą wniosku zajmuje się Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności. Projekt sprawozdania został opublikowany 11 października 2022 r. Data głosowania nad sprawozdaniem nie jest jeszcze znana. Zaproponowano łącznie 599 poprawek.
6. Zasięgnięto opinii Komitetu Regionów oraz Komitetu Ekonomiczno-Społecznego. Komitet Regionów postanowił nie przedstawiać opinii. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął swoje sprawozdanie 23 lutego 2022 r.

II. PRACE W RADZIE

7. W ramach Rady grupą odpowiedzialną za analizę wniosku jest Grupa Robocza ds. Środowiska. Wniosek dotyczący rozporządzenia i jego ocena skutków zostały przedstawione przez Komisję na nieformalnej wideokonferencji członków Grupy Roboczej ds. Środowiska 6 grudnia 2021 r. Komisja przedstawiła też swój wniosek na posiedzeniu Rady ds. Środowiska 20 grudnia 2021 r.
8. Przegląd rozporządzenia w sprawie przemieszczania odpadów był jednym z priorytetów prezydencji francuskiej – celem było przeanalizowanie w pierwszej kolejności wszystkich artykułów wniosku. Podczas prezydencji francuskiej dyskusjom nad tym wnioskiem poświęcono siedem posiedzeń Grupy Roboczej ds. Środowiska – 14 i 28 stycznia, 4 lutego, 10 i 28 marca, 12 kwietnia i 17 maja – oraz nieformalną wideokonferencję tej grupy 27 kwietnia. Przepisy dotyczące roli Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) zostały również przedstawione Grupie Roboczej ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych na posiedzeniu 20 maja 2022 r. Ponadto otrzymano wiele pisemnych uwag od delegacji. Posiedzenia te umożliwiły wstępną dyskusję na temat wszystkich przepisów rozporządzenia, a także analizę pierwszej kompromisowej propozycji prezydencji dotyczącej tytułów I i II. Główne punkty dyskusji omówiono poniżej.

Przemieszczanie odpadów na terytorium Unii

9. Główną nowością w przepisach dotyczących wewnątrzunijnego przemieszczania odpadów jest wprowadzenie systemu cyfrowego, który ma ułatwić komunikację między zainteresowanymi podmiotami i organami. Wprowadzenie tego systemu poparły wszystkie delegacje. W dyskusjach widoczne było duże zainteresowanie zrozumieniem dokładnych funkcji tego systemu i tego, jak będzie on współpracował z systemami istniejącymi w niektórych państwach członkowskich.
10. Ponieważ głównym celem wprowadzenia systemu cyfrowego jest skrócenie procedur wydawania zgody na przemieszczanie odpadów, Komisja zaproponowała krótsze terminy dotyczące postępowań przygotowawczych dla właściwych organów i zgłaszających. Wzbudziło to obawy delegacji, które w większości przypadków kwestionowały zaproponowane krótsze terminy, argumentując, że mogą one nie zapewnić wystarczającego czasu na dialog między stronami.
11. Propozycja zakazu przemieszczania odpadów przeznaczonych do unieszkodliwienia została przez większość delegacji przyjęta z zadowoleniem. Delegacje skupiły się jednak na aspektach praktycznych i wdrażaniu proponowanych przepisów. Pojawiły się na przykład pytania dotyczące interpretacji warunków zwolnienia, a także specyfiki małych państw członkowskich i regionów transgranicznych.
12. Przedmiotem licznych uwag było w szczególności nowe podejście do milczącej zgody właściwego organu wysyłającego.

Przepisy dotyczące wywozu z Unii do państw trzecich

13. Delegacje zasadniczo z zadowoleniem przyjęły wniosek Komisji dotyczący wprowadzenia bardziej rygorystycznego systemu wywozu odpadów do państw trzecich. Kilka delegacji podkreśliło, że wszystkimi odpadami wywozonymi do państw trzecich należy gospodarować w sposób zrównoważony środowiskowo.

14. Wniosek Komisji przewiduje, że wywóz odpadów do krajów nienależących do OECD będzie co do zasady zakazany, chyba że dane państwo powiadomi Komisję o chęci odbioru odpadów z UE i wykaże zdolność do gospodarowania odpadami w sposób zrównoważony. To podejście Komisji do ustanowienia wykazu państw nienależących do OECD, które wyraziły chęć odbioru odpadów z UE, zostało przyjęte z przez delegacje z zainteresowaniem, podobnie jak propozycja nałożenia na przedsiębiorstwa wywożące odpady wymogu sprawdzania, czy miejsca odbioru odpadów podlegają niezależnej kontroli. Jednocześnie zgłoszono wiele pytań dotyczących praktycznej realizacji takich kontroli.
15. Niektóre delegacje wskazywały, że przepisy rozporządzenia nie powinny negatywnie wpływać na małe państwa, które są w dużym stopniu uzależnione od wywozu odpadów w celu ich przetwarzania, a w szczególności unieszkodliwiania.

Wzmocnienie kontroli nielegalnych przepływów odpadów i rola OLAF

16. Delegacje zasadniczo opowiedziały się za wzmocnieniem środków kontroli. Niemniej jednak delegacje pytały o nową rolę Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz o przepisy dotyczące sankcji administracyjnych i karnych.
17. Nieformalna wideokonferencja członków Grupy Roboczej ds. Środowiska 27 kwietnia umożliwiła wymianę poglądów na temat przepisów dotyczących roli OLAF. Państwa członkowskie zadały liczne pytania dotyczące mandatu agencji, jej roli względem innych organów, takich jak Interpol i Europol, oraz jej środków działania związanych ze wszczynaniem dochodzeń w państwach członkowskich. Pojawiły się również pytania dotyczące personelu i zdolności OLAF, konkretnych praktyk w zakresie współpracy z organami krajowymi lub kontroli w terenie.
18. Jeżeli chodzi o sankcje, delegacje pytały o związek między sankcjami administracyjnymi a karnymi, a także o możliwość przyjmowania bardziej rygorystycznych sankcji niż przewidziano w rozporządzeniu.

19. Wiele delegacji apelowało o zachowanie grupy korespondentów w jej obecnej formie i prosiło o uściślenia dotyczące grupy ekspertów przewidzianej w proponowanym rozporządzeniu.

III. PRACE PREZYDENCJI

20. Na podstawie dyskusji i uwag pisemnych prezydencja przygotowała kompromisowe propozycje dotyczące tytułu I wniosku dotyczącego rozporządzenia; tytuł ten dotyczy celu, zakresu stosowania i definicji. Prezydencja przeredagowała również tytuł II dotyczący przemieszczania odpadów na terytorium Unii Europejskiej, wprowadzając poprawki, które uznała za możliwe do zaakceptowania przez delegacje. Prezydencja uważa jednak, że nadal istnieje potrzeba dalszych dyskusji.
21. Propozycja prezydencji dotycząca tytułu I jest związana z przepisami ogólnymi dotyczącymi celu, zakresu stosowania i definicji proponowanego aktu. Uwzględniono w niej zaproponowane poprawki i niektóre uwagi delegacji. W związku z tym wyjaśniono wiele definicji i dodano definicję „osoby, która organizuje przemieszczenie”. W dyskusji na posiedzeniu Grupy Roboczej ds. Środowiska 17 maja nie zgłoszono żadnych uzupełnień do uwag, które skłoniły prezydencję do przedstawienia tych propozycji.
22. Tytuł II przeredagowano w celu uwzględnienia poprawek zgłoszonych przez delegacje i propozycji zmian kompromisowych. Zmiany te dotyczą w szczególności terminów postępowania przygotowawczego dotyczącego zgłoszenia ogólnego i procedury uprzedniej zgody.

Podczas dyskusji delegacje wyrażały w tym względzie wiele obaw, uznając, że nowe przepisy są zbyt restrykcyjne. Kilka państw członkowskich podzielało pogląd, że zastosowanie nowego systemu elektronicznego nie rozwiąże problemu związanego z potrzebą zapewnienia czasu na wymianę informacji między stronami, czasu potrzebnego na przeprowadzenie postępowania przygotowawczego przez właściwe organy oraz czasu na przekazanie żądanych dokumentów przez zgłaszających.

Prezydencja uznała tę kwestię za priorytet, ponieważ procedura ta jest fundamentalnym elementem przeglądu rozporządzenia w odniesieniu do zadań właściwych organów odpowiedzialnych za jego stosowanie. Projekt kompromisu dotyczącego tytułu II jest zgodny z tym celem.

Ponadto prezydencja uważa, że następujące kwestie wymagają dalszej dyskusji:

- aby umożliwić nie tylko kilka wymian informacji ze zgłaszającym, ale również nie zwiększać obciążenia pracą poszczególnych podmiotów, decyzja o niekontynuowaniu postępowania mogłaby pozostawać w gestii właściwego organu, zamiast stanowić nałożony na niego obowiązek;
- aby nie zwiększać obciążenia pracą poprzez przedkładanie kolejnych *dossier*, można rozważyć zmniejszenie prawdopodobieństwa podejmowania decyzji o niekontynuowaniu postępowania przygotowawczego w przypadku niezadowolających wniosków, zastrzegając tę możliwość wyłącznie dla organów wysyłki i miejsca przeznaczenia;
- i wreszcie: możliwe jest uznanie, że uzyskano milczącą zgodę właściwego organu wysyłki po łącznym spełnieniu dwóch warunków: uprzednie wydanie przez ten organ właściwej i należytej decyzji oraz zatwierdzenie gwarancji finansowej lub równoważnego ubezpieczenia.

W związku z tym propozycje, które prezydencja przedstawi w odniesieniu do tytułów I i II, należy rozumieć jedynie jako wkład w prace nad projektem rozporządzenia, które należy kontynuować podczas prezydencji czeskiej.

IV. PODSUMOWANIE

23. Prezydencja uważa, że prace przeprowadzone w trakcie jej kadencji przyczyniły się do istotnego uściślenia wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie przemieszczania odpadów i mogą posłużyć za podstawę do dogłębnej dyskusji na temat tego wniosku.

24. Prezydencja francuska zobowiązuje się do ścisłej współpracy ze zbliżającą się prezydencją czeską w celu zapewnienia kontynuacji prac. Prezydencja pragnie również podziękować Komisji za doskonałą współpracę i wsparcie, a także za przedstawione dokumenty robocze, a państwom członkowskim za ich zaangażowanie i współpracę.
25. Podsumowując, Komitet Stałych Przedstawicieli jest proszony o zapoznanie się z niniejszym sprawozdaniem prezydencji z postępu prac i przekazanie go Radzie ds. Środowiska 28 czerwca 2022 r.
-